

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számitással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 k.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmuakatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:

BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Imádság.*

— 1906 okt. 28. —

Népeknek Atyja, nagyhatalmu Isten,
Arczra borulva áldunk e napért!
Hogy a hazáért élni-halni intsen,
Övével Rákóczi haza tért.
Mekondulnak az ünnepi harangok,
Nem temetésre hívnek most e hangok:
Szavunk öröm, diadal és dicsőség,
Magyarország szivéből köszönti Hősét.

Magyar szabadság hőse s bujdosója,
Oly rég vártunk. Isten hozott haza!
Hogy elbujdostál, Isten a tudója,
Mit szenvedett azóta e Haza.
Neved szent volt előttünk, mint az oltár,
Imádságunk, vágyunk, erőnk Te voltál,
Tüzed izzott mindnyájunk szive mélyén,
Lelked villámlott hős kardunknak élén.

Petőfi lantján a te lelked égett,
Kossuthban a te lelked lakozott,
És indulód inditá meg e népet,
Ha harozott, ha sirt és imádkozott.
Minden igaz magyarnak forr a vére,
Most és örökké Rákóczi nevére;
Magyar szabadság és Rákóczi: egy,
Hajónk nevével biztos révbe megy.

* Ezt a fennsármnyaló verset jeles költője a Sár-
szentlőrinczen, Rákóczi emlékére, holnap tartandó isteni
tisztelőten imádkozza el.

A szerk.

Előtted, Isten, a szent templomokban
Együtt száll, egyért a mi egy imánk,
Milliók szive összeforrvá dobban:
Legyen szabad s boldog magyar hazánk!
— Dicsők, pihenjete az anya-ölben,
E könnyel, vérről ázott honi földben;
Álmaitokba hadd legyen beszöve:
Édes magyar hazánknak nagy jövője!

SÁNTHA KÁROLY.

A szegény ember fája.

Egy új irányzat terjedése, erősödése van folyamatban: az állami utak mentének gyümölcsfákkal való betelepítése. Eddig is már több száz km. hosszúságban ültették be az utakat és hogy ezt az eljárást folytatni akarják, mutatja az, hogy az utkaparók részére gyümölcsészeti tanfolyamokat rendeznek s az újonnan felfogadott utkaparóktól megkivánják, hogy a fa-ápolásban jártasak legyenek.

Tagadhatatlan, hogy fejlesztésre érdemes gyümölcstermelésünk terén még sok a kívánni való s mindent az állam gyámkodásától váró élehetlenségünk szükségessé teszi, hogy a kezdeményező lépéseket e téren is az állam tegye meg és épen ezért hazafiúi örömmel fogadunk minden hirt, mely a gyümölcstermelés fejlesztésére befolyással bíró egyéb ténykedésről szól, de egész határozottan kérjük, sőt követeljük, hogy az utak mellékét hagyják meg a szegény ember fájának — a szedernek.

Kétségbe vonhatatlannal igaz, hogy az illető vidéknek megfelelő gyümölcsfajokat tenyészteni, a helyes és okos szerű gyümölcstermelést ismertetni és a gazdálkodók között közkinccsé tenni ily módon is lehetne, de viszont áll az is, hogy ez a cél gyümölcsfa — telepek létesítése által — a Darányi földmivelésügyi miniszter rendeletére Fogarason az állami ménesbirtokon berendezett 60 holdas nemesített almatermelő-telep mintájára, — sőt lassankint a községi faiskolák révén is elérhető.

Gyümölcsfáknak az utak mellé ültetéséből az előbbi cél elérésén kívül két előnyt tudok elképzelni: Az egyik, hogy a lakosság olcsóbban jutna gyümölcshöz (?), a másik, hogy a gyümölcsértékesítés jövedelme az adókat apasztaná. (?)

Ebből a két nagyon kérdéses és kétes előnyből azonban a szegény embernek semmi haszna nem lenne, mert a szegénynek kenyér kell s mert ezt a gyümölcsöt, mivel pénze nincs, meg úgy sem veheti, rászoktatjuk tehát legfeljebb a — lopásra! Az ott termelt gyümölcs különben is a Csáky szalmája lesz, megőrizni nem lehet s ami kevés marad, elkótyavetyélik pottom árért, így a vagyontalanra eső közki költség-apadás azt hisszük, közel fog járni a nullához.

Kérdem tehát, hogy ott, ahol az éghajlati és talajviszonyok a szederfa és selyemhernyó tenyésztésnek megfelelnek, ezek a képzelt előnyök felérnek-e a szegény embereknek nyújtott azzal a segítséggel, amelyet a selyem-

Rákóczi utja.

A legszebb csillagok az égen,
Az üstökösök visszatérnek.
És fényben és sugárban gyarapodva,
Útjuk az eget megint beraggogja,
Intelműl az emberiségnek.

Intelműl az emberiségnek,
Hogy et ne csüggedjen hitében.
Az eszme, a mely milliókba lángol
Ha meghal is, föltámad a halálból,
S kigyúl az unokák szivében!

A legszebb csillagok az égen
Az üstökösök visszazállnak.
Nagy, glóriás fényüket visszahozzák.
És sáppadoznak fűnt a csillagoeskák,
S lent nagy, csodás dolgokra várnak!

... Én nemzetem, készen találjon
Minden jövő, higgy a csodákba!
Rákóczi visszatér... a föld megindul,
A vártanuk kikelnek sírjaikból,
— Valami lesz itt nemsokára!

SZABOLCSKA MIMÁLY.

Messze Jáváról.

Kranitzer Ottó, az idegenek legiójában szolgáló földünk
levelei nyomán a „Közérdek” számára írta:

Koritsánszky Ottó.

(Folytatás.)

Reggel hat óra volt, mikor elindult századunk a sziget közepe felé. A század 25 emberből álló, egymástól 200 méter távolságban lévő szakaszokra volt felosztva.

Négy óra hosszat gyalogoltunk jobbra is, balra is, figyelve, de „dolgunk” nem akadt. A lakosság fehér zászló alatt jött elénk s így békésen haladhattunk előre, befelé.

Legényeim (csaknem valamennyi át élt már egy két csatározást) zúgolódní kezdenek, hogy hiszen békés itt a lakosság, mi az ördögnek komandiroztak hát ide bennünket. Én is felhasználom a „esőndet”, s rágyujtok makra pipámra. De bezzeg nem szívhattam sokáig.

Egy kampong széléről, körülbelül 150—200 lépésnyire tőlünk, egyszerre csak pufogás hallatszik, s fejünk fölött zörög a haraszt, s hull a pálma levél.

Ennek fele se tréfa, gondoltam. S mi közben zsebre dugom pipámat, „feküdj”-öt

kiáltok. Aztán négy emberből álló patruillet küldök ki. Rövid néhány perc múlva visszatérnek s jelentik, hogy a kampong mellett az ellenség árokba ásta magát, s hogy biztonságban érezvén magát, azzal szórakozik, hogy ránk pufogat.

A szerencse csak az, hogy erre a tisztelt ellenfél nem igen tud czélozni. De nem igen volt idő a bölcselkedésre, itt tette, gyors elhatározásra volt szükség.

„No fiuk — mondom — vigyázatok, jól czélozzatok.” Csapat tűz! „Aan, fuur!” — két salvo.

Aztán: „attakeeten, mars!”

Hurrá! és vagy 25 méterre megközelítjük a bandát. De alig érek a „borstweering” felére, egy a lábomban érzett szurós fájdalom következtében elesem, s nem is vagyok képes lábra állani. Nézem, nézem, hát látom, hogy bal lábomba, a combba egy radja (hegyezett bambusz-nyíl) furódott. Nem vesztettem el lélek jelenléteimet. Kapom kapmesemet s egy kis czafat hussal kivágom, hogy ha netalán mérgezett volna, komolyabb bajom ne essék.

Mialatt ez történt hadnagyom megkerülte az ellenfélét és szerencsésen tönkre is verte őket. Huszonötön voltunk s közülünk

tenyésztéssel foglalkozóknak a szederfa nyujt.

Kizárólag gubókért — tehát a fizetések, napszámosok, kereskedő és iparos számlák után kifizetett 1.700.000 koronán felül — 1905-ben 3.447.862 koronát juttatott a selyemtenyésztési felügyelőség a termelőknek. Ebben az összegben Tolnavármegye — itt is figyelmen kívül hagyva a tolnai fonoda és szekszárdi gyár 216.957 kor. kiadását — 135.199 koronával szerepel, melyet 3918 család keresett meg. Ezt a 3918 családot a fenti tekintélyes összeg megszerzésére az a 26.718 szederfa képesítette, amely vármegyénk területén az 1905. évben utcákon, tereken és különösen utak mentén állott.

Hogy ha figyelemmel nézzük át a selyemtenyésztési felügyelőség jelentését, lehetetlen észre nem venni, hogy a tenyésztők keresete egyenes arányban áll a szederfa állomány nagyságával. A legtöbb szederfája, 198.561 darab, Bács-Bodrogvármegyének van s tenyésztőinek keresete 1.042.139 korona; a második helyen áll Torontál 127.311 fával, keresete 627.418 korona; a harmadik helyet 80.308 fával Temesmegye foglalja el, ahol a tenyésztők keresete 472.905 korona; a negyedik Krassó-Szörény 32.036 fával és ez után 231.002 korona keresettel; ötödik a sorban Tolnavármegye 26.718 fával és 135.199 kor. jövedelemmel. Vármegyénkben is a legtöbb szederfával rendelkező két járás keresete a legnagyobb. A központi járásnak 7691 szederfa után 36.231, a dunaföldvári járásnak 5395 fa után 31.327 korona volt a keresete 1905-ben.

Hogyha ezekhez még figyelembe vesszük azt, hogy a selyemhernyótenyésztéshez semmiféle befektetés nem kell, azzal tehát a legszegényebb is

foglalkozhatik, hogy a tenyésztéssel járó munkát azok is végezhetik, akik nagyobb testi erőt igénylő munka elvégzésére képtelenek és hogy dacára ezeknek, egyes családok abban az időszakban, — az aratás előtt, — amikor még más jövedelem nem kínálkozik, igen szép keresethez juthatnak (1905-ben Bán János böleskei lakos 354, Pflug János majosi 229, Haisler József jegenyési 150, Tölösi Gergely felsőnyéki 146, Nagy János kisvejkői 142, Kis Péter hidjai 139, Balázs József szedresi 138, Oswald Éva öcsényi 127, Gyimóthi Lajosné szekszárdi lakos 123 koronát és még sokan 100 koronán felül kaptak a beváltott gubókért) lehetetlen a szegényekről való köteles gondoskodás kellő mérlegelése mellett a szederfával szemben a gyümölcsfának előnyt adni s a szeder rovasára a gyümölcsfa tiltetését (közterületeken) ajánlani és szinte lehetetlen megérteni azt a lanyhaságot, melylyel a szederfa-tenyésztés nagyon fontos kérdését sok helyen kezelik. Pedig, ha minden erre alkalmas helyet beültetnének szederfával, ami által kellő mennyiségű lomb állana a tenyésztők rendelkezésére, megszorodnék a tenyésztők, a keresők és megfogyna, ha csak néhányval is, a keresetnélküliek száma. És ki tagadhatná, hogy a közélet munkása részére a köteles tevékenységen kívül itt nemes emberbaráti cselekedet, hasznos és fontos közgazdasági, szociális munkálkodás kifejtésére kínálkozik tér: a munkára való alkalom megadása által.

Ezért tenyészzenek gyümölcsfát, a jobb módúak, akik a saját területükön diszló gyümölcsfára büszkén tekinthetnek, de a közterületeket és kiváltképpen a közutak mentét hagyjuk meg a szedernek — a szegény ember fájának és szívleljük meg végül azt az igazságot, melyet Széchenyi István

gróf az eperfa ügyében nála járt sopronmegyei küldöttséghez 1840. aug. 24-én intézett: „Ha van tárgy, mely oly kifejlésre képes, miszerint, bár nem rögtön is, de egykor mezei gazdaságunk egy igen nevezetes ágát alkossa s hazánknak felette szép keresetforrásul szolgáljon, az bizonyára nem egyéb, mint a selyemtenyésztés — eperfát kell számtalant szaporítani.“

J. K.

Gazdasági életünk szervezete.

Írta: Kirchner József.

III.

A természetesen, önmagától működő erők munkájába, amint az emberiség fejlődésének története mutatja — beleavatkozott az emberi ész. Talán a véletlennek a munkája volt ez? Nem! Erre a beleavatkozásra az emberiség kényszerítve volt, annál az oknál fogva, hogy szaporodott. — És mi lett ennek a beleavatkozásnak az eredménye? Az, hogy azok a munkakifejtések, melyek eddig önmaguktól mentek végbe, — szabályozva lettek — s a kultura nagyobb és nagyobb körökben kezdett terjedni.

Ami hogy ezt az ember megtehetette, — hogy belé tudott avatkozni a természet munkájába, — hogy kézhez tudta ragadni annak irányítását, — szabályozni működését — más valaminek kellett elsőbbséget adni. Hogy valamihez hozzá kezdhessek, — abban az irányban képességeikkel kell bírom! Az ember a tudományos buvárdások és kísérletezések eredményeit használta fel és alkalmazta gazdasági viszonyainak rendezésénél. Így történt azután, hogy gazdasági élete is az egyes népeknek és nemzeteknek — kivételesen gyermekkorából, a fejlődésnek tökéletesebb és finomabb formáit kezdte magára öltetni ahhoz mérten és annak arányában, ahogy az emberiségnek sikerült a természettudományok eredményeit a javak termelésében érvényre juttatni.

A szervezeti fejlődésnek rövid menete ez volt. Az emberiségnek az első időkben élni, táplálkozni és ruházkodni kellett. Ezen elemi szükségletek feltételei mind megvoltak, — azokért nem kellett sokat harcolni. Később, a hogy az emberiség folyton nőtt és

kilenczen feküdtünk a mezőn. Egy nehéz és 8 könnyen sebesült.

Sebemet amugy sebtében bekötözve, nootverbanddal ellátva, a kulik hátukra kaptak s visszavitték hadi szállásunkra.

A legelső csupa sebesültet szállító hajóval aztán engem is hazaküldtek Jávára. Itt kórházba dugtak, honnét három hét lefolyása után teljesen éppen elbocsájtottak. S így ismét visszamehettem a kader Schoolba.

* * *

Ugy a harcztéren, mint a kórházban töltött időt betudták az iskolázás négy hónapjába és így nem kellett a vizsga letelését négy hónapra elodázni. Igaz, hogy a 4—5 hetes mulasztást helyrehozandó, megkésztetett szorgalommal feküdtem neki a tárgyak elvégzésének, de így legalább elértem azt a legmagasabb rangot, amelyet 1 és fél, 2 év alatt ellehet érni.

Deczember 13-dikán kezdődtek a vizsgák. A századgyakorlatok volt az első tárgy. Mint peloton (félszázad) parancsnokok szerepeltünk, s gyakorlatilag kellett tudásunkról sáfárkodni.

Azután jöttek az elméletiek:

a) A térképolvasás, felddiensi. A hozzá-
m intézett kérdés az volt, hogy hogyan

történik az őrszemek felállítás. Micsoda kötelességei vannak e körül az előrsparancsnoknak?

b) Fegyver és tölteny tan. A repetiermechanizmusról kellett szólnom, vagyis arról, hogy hogyan ismételt a Manlicher puská.

c) Lögyakorlat előírásából a lövésteoriájáról és a tűzparancsnoki (vuurleider) kötelességekről.

d) Belső szolgálat, garnisonszolgálat.

— Bekin apa kalo goevernem generaal djalan dimuka djaga? — Kérde tőlem malajul a vizsgáztató tiszt.

— Mit teszel, ha a guvermemgenetalis az őrség előtt elmegy?

Gondolkoztam, hogy hát mit és hogyan mondjam. Főlemelem kezemet s megvakarom torkomat fülem mögött, ezzel is jelezvén, hogy gondolkoznom kell a felelet felett, aztán hirtelen felállok, amire kapitányom elmosolyodik s az egész komissióra rászáll a nevetés ingere.

Felhasználva ezt a pillanatot oda dörögöm, hogy: „djaga mesti di dalam sendjaga“ (az őrség fegyverbe lép). Ugyilátszik elég is volt, rossz sem volt. Legalább is a kérdező tiszt azt mondta: „baik dvedoek, laim orang“ (jól van, ülj le; más ember!)

Boldogan ültem le helyemre. A legnehezebben, a malaji nyelven túl voltam.

e) Krijgstuch-ból aca chót büntetésről kellett felelnem.

f) Utolsó tárgy a vivó szabályokról szólt.

Tizennegyedikén reggel térkép felvétel volt. 2 és fél óra alatt csaknem fél magelangot felvettem, a kellő magyarázó szöveggel ellátva. Ugyanezen a napon készítettük még el a menagerekeninget és a számtani irásbelit.

15-dikén a Soldatenschool-ban kellett tanítási gyakorlatot végeznünk. Én a csatársorgyakorlatokról adtam elő, utána a sebkötészetnek gyakorlati alkalmazásából vizsgáztunk. Végre eljött az utolsó nap, mikor is hollandus nyelvből vizsgáztattak.

Öten külön vizsgáztunk még az adminisztrációból is. Ez 18-an történt meg.

19-ikén délben hirdették ki az eredményt. E szerint 39 káplár közül 2 megbukott. Az első sorszámu 77 egységet ér el. Jó magam 73 egységgel a hetedik helyre jutottam.

Mindjárt az eredmény kihirdetése után elhagytam a kader iskolát, amennyiben elhelyezésemig a subsisteuter ompagnienál kell irodai teendőket végezni. Vége köv.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testet, megszünteti a köhögést, vándorok, újul imádat.

**Tüdöbetegek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenket „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszertárban. — Ám évekig! 4.— koron.

szaporodott, — az élelem és ruházkodás szükségleteit kielégítő gazdasági feltételek előteremtése mindinkább nehezebben ment. — Még terhesebbé vált a feladat, amikor az ember már nemcsak egyszerűen élni, hanem kényelmesen élni is akart.

Bizonyos, hogy nem minden ember foglalkozott a gazdasági viszonyok átalakításának kérdéseivel, nem minden ember kultiválta a gazdálkodást, — hanem az emberiségnek egy nagy hányada olyan téren fejlette ki erőit, a minék semmi, vagy csak nagyon kevés köze volt a gazdasági élethez. A tudós kémikusok, akik megvetették alapját a modern kémiának, — s ezzel együtt az egész gazdasági iparnak, bizonyára nem váltották magukat közgazdászoknak; az atómelméletnek, a kémiai analízisnek bizony semmi, de semmi köze sem volt az első időkben a közgazdasághoz. És ma mégis azt látjuk, hogy a kémiai tudományok ezen vívmányain épült ki a modern gazdasági élet legtöbb ága: szeszgyártás, cukorgyártás, sörgyártás, keményítőgyártás, szappanfőzés stb. De nemcsak a kémiának van fontos szerepe eme átalakulásban, — a természet-tudományok valamennyi ágának! A mechanika és a fizika megállapította nagyszerű alapelveit a fajsúlyról, — a centrifugális erőről, a reakcióról, a surlódásról s ezzel lehetővé tette számos ipari telepnek a felépülését, kifejlesztését és tökéletesbbitését. A fa nyersanyagának feldolgozásában egyaránt érvényesülnek úgy a kémiai, mint mechanikai alapelvek. A *papírgyár* ezeken az alapelveken épülhetett fel csak. Ugyanezt mondhatjuk a *műalmokról* és a *textilgyárakról*! Vagy nem voltak-e fontosak, a gazdasági élet szervezete nézve kifejlesztő és tökéletesbítő hatással a hőelméletnek és az elektrotechnikának alapelvei? A *gőzgép*, a villamos áramot termelő generator, igen, de igen lényeges szerepet visznek az összes mai ipari vállalkozásokban. Telefon, táviró, gőzvasut teremtettek meg a gazdasági élet egyik igen fontos szervét, a *kereskedelmet*.

Az emberiségnek tehát az a része, amely a föld kulturával nem foglalkozott, hanem igazságokkal, törvényekkel és alapelvekkel ajándékozta meg az emberiséget — közvetve működött közre a közgazdaság kifejlesztésében. *Teljes határozottsággal állíthatjuk azt, hogy a modern gazdasági élet szervezete a természettudományok elvein épült fel!* Összes erőit abból szívtá fel, — abból él és nevelkedik egészen a mai napig.

Ezzel talán világossá is tettük az e kérdés feletti disputát: vajjon az emberiség azért tudta-e földi javait megsokszorozni, újabbakra és tökéletesebbekre szert tenni, mert ez lehetséges volt a kifejldött természettudományi ismeretek alapján — vagy hogy azért fejlődtek ki gazdasági élettel kapcsolatos tudományágak, — mert az emberiség az újabb és tökéletesebb javak megszerzésénél rá volt kényszerítve új igazságok, új elvek, új törvények keresésére?

Ha már most az emberiség, az egyes nemzetek és népek gazdasági életét, mint szervezetet tekintjük — az iméntiekből világosan következtetjük, hogy zavartalanul és helyesen csak ott és úgy működhetik, a hol a kifejldés tényleg végbement, a hol ebbe a szervezetbe tényleg bekapcsolódtak mindama fontos tényezők, a melyeket a természettudományok terén a kutatók megállapítottak.

Boldog az a nemzet, erőteljes, virágzó annak a gazdasági élete, a hol ez így van, ahol ez megtörtént! Ne gondoljuk, mikor azt állítjuk, hogy minden jólétünknek, — nemzeti boldogságunknak és vagyonosodá-

sunknak egyedüli kuforrása a föld, — hogy akkor nekünk kevés okunk van az aggodásra, mert vannak messze földön híres, gazdagon termő szántóföldjeink, erdőink, — hegyeinkben arany, ezüst, szén. Gazdasági életünk beteges működése megmutatja, hogy nem sokat ér nekünk ez a sok kincs! Földhöz ragadt szegények vagyunk, — rettenetes küzdelmet kell megharcoznunk az élettel!

Miért? Mert egyszerűen nem tartozunk azok közé a boldog nemzetek közé, — a melyeknek a gazdasági élet működésénél semmijük sem hiányzik, — a melyeknél a gazdasági élet szervezetében a kifejldés, az evolúció végbement. — A mi gazdasági életünk beteges, elgyengült.

Folytatjuk.

Tanítógyűlés.

A „Tolnavármegyei Általános Tanítóegyesület“ f. hó 25-én tartotta rendes évi közgyűlését Szekszárdon, a vármegyei ház nagyszobájában, nagyszámú előkelő érdeklődő és sok tanügyi barát, valamint a vármegyei tanítók és tanítóok jelenlétében.

A Himnusz elhangzása után *Tihanyi Domokos* egyesületi elnök a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

„Tisztelt Közgyűlés!

Hetedikben jutott nekem azon szerencse, hogy a Tolnavármegyei általános tanítói egyesületnek közgyűlését megnyithatom, melyen nem is mulaszthatom el a tisztelt tagtársainak figyelmét, a *népnevelés hajnalhasadására* felhívni, nevezetesen arra, hogy közoktatási kormányunk belátván a népnevelésügye terén eddigelé tapasztalható hiányokat, az 1907. évi országos költségvetésében a kulturkiadásokat, ötmillió koronával magasabbra irányozta, minek majdnem felelőre teljesen a népoktatás kiadásaira esik. Sőt bírjuk a kormány ígérését, hogy az 1908. évi költségvetésben gondoskodni fog arról, hogy hazánk összes néptanítóinak kezdőfizetése 1000, végző pedig 2300 korona legyen.

Továbbá, hogy kormányunk a magyarság összekötő lánczainak erősítésére elkövet mindent, mi által elérhetjük azt, hogy e hazának összes lakói rövid időn belül nemcsak zengzengés nyelvünkön, teljes boldogságban fogják áldani a *magyarok Istenét*, hanem a hazai ipar gyártmányainak általános használata által a népek boldogulását is nagyban mozdítja elő.

Igazolja ezt, hogy közoktatásügyi miniszterünk már az 1907. évi költségvetésében *500 új állami tanítói állomásnak szervezését helyezte kilátásba*; a kereskedelmi miniszter pedig, a gyárak könnyűszerrel alapíthatására szolgáló törvényjavaslatát már elő is terjesztette, mi által a népek kiművelése és a hazai iparnak virágzása s az ebből eredő nemzeti vagyonosodás idéztetik elő.

Végre ki tagadhatja el, hogy hazánk tanítósa megteszi hazafiai kötelességét? Hogy azonban munkásságát kellő siker is koronázza, a jelenlegi rendszerrel teljesen szakítani kell, és mindenestre fel kell találnunk azon módot, miként lehetne népoktatás ügyünket úgy rendezni, hogy *kormányunk nemzeti népnevelésünknek azon irányát adja, hogy kellő biztosítékok megadása mellett, a hazánkban ma már fennálló és ezután szervezendő népiskolákba, az egyes felekezetek jogainak épségben tartása, illetőleg figyelembe vétele mellett a néptanítók úgy nevezessenek ki*. Továbbá hogy az egész ország népiskoláiban a tanítás tandíjmentes, a tanszer ingyenes, a

tanítói fizetés pedig egyenlő és állami — az adóhivatal által teljesített — legyen, mert szerény véleményem szerint csak egyöntetű munkával terhelt és egyenlő díjazással jutalmazott tanítók tehetik hazánkat nagygyá és tisztán magyarrá!

Hogy egyesületünk ezzel foglalkozzék, egy erre irányzott pályatételnek kitűzését fogom javasolni.

Adja Isten, hogy a kérdés megoldása sikerre vezessen!

A gyűlést ezennel megnyitom.“

Először *Fekete Ágoston* tolnai prépost-plébános, egyesületi tag kért szót, s felhasználta az alkalmat arra, hogy *Tihanyi Domokos* kir. tanácsos, tanfelügyelőt és egyesületi elnököt legmagasabb kitüntetéssel alkalmából, mint a magyarság zászlóhordozóját, fáradhatatlan munkást, igazi tanügyi barátot az egyesület nevében éltesse. *Tihanyi* köszönettel fogadta e szép megemlékezést, de az elért sikert és az érdemeket a tanítóokra hárította vissza. Ezután *Máté József* bátszéki községi iskolai igazgató-tanító gyakorlati tanítása jött a *Gábel*-féle olvasásról és ennek összehasonlítása a hangoztatási módszerrel. Általános vélemény az lett, hogy mindkettő egyforma czélt ér el, de a kisdedeknél mégis ajánlatosabb a hangoztatási-fonómimikai, míg a felnőtteknél sokkal jobb a *Gábel*-féle módszer. A szakszerű tanításért előadó jegyzőkönyvi köszönetben részesült.

Pápay Géza bátszéki községi tanító és ipariskolai igazgató szabad előadást tartott „Mit tehet a tanító a magyar iparért“ czimű tételről. Ajánlja gazdakörök alakítását, továbbá, hogy a népet a hazai ipar pártolására hívjuk fel, a gyermekeket iparospályára buzdítsuk. Végül ajánlja meghozatalra a „Magyar Paizs“ és az „Iparvédelem“ czimű újságokat, valamint a „Kiviteli Czímert“.

Az 1905. évi közgyűlésen kitűzött két pályatételre, u. m. „A tanítóegyesületi élet fejlesztése“ és „Az egységes népiskolai törvény.“ 1—1 pályamunka érkezett be ugyanazon szerzőtől, ezen jelige alatt „Egyetértésben rejlik az erő“ A bíráló bizottság dicséretre érdemesnek találta a munkát. Szerzője: *Perler Mátyás* tolnai rk. tanító.

A *Tihanyi* 20 koronás alapért *Tanszler János*, *Németh Márton*, *Tarlós János*, *Perler Mátyás* folyamodott. Egyhangulag *Németh Mártonnak* ítélték oda.

A bíráló bizottságba még *Blumenstock* Jakab bonyhádi izr. tanító választott be.

Új pályatételre 50 korona díj mellett a következő tétel tüzett ki:

„Miként lehetne kieszközölni azt, hogy az összes tanítókat az állam nevezné ki és az állampénztár fizetné is; továbbá, hogy ingyenes népoktatás lenne s a tanulók ingyen nyernének tankönyveket és az ebből származó kiadásokat miből lehetne fedezni?“

A közgyűlés kimondotta, miszerint a gyűlések mindig Szekszárdon, — mint központon legyenek.

A minisztert és a két közoktatásügyi államtitkárt az alábbi táviratban üdvözölte az egyesület:

Nagyméltóságú gróf *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter urnak Budapest. A tolnavármegyei általános tanítóegyesület mai közgyűléséből mély tisztelettel üdvözlí Nagyméltóságodat, mint a kultúra igazi apostolát, kérve a tanítósa ügyének hathatós támogatását. *Tihanyi* Domokos.

Méltóságos *Molnár* Viktor közoktatásügyi államtitkár urnak Budapest. A tolnavármegyei általános tanítóegyesület mai közgyűléséből legmagasabb kitüntetéssel alkalmából mély tisztelettel üdvözlí Méltóságodat, kérve a tanítósa ügyének támogatását. *Tihanyi* Domokos, elnök.

Megérkeztek

FEKETE HUGÓ rövidáru-,

az iskolatáskák s 15 krajczártól kezdve kaphatók. Nagy raktár gyermek-harisnyákban és kötényekben

disz- és játékaru üzletében Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Méltóságos Tóth János közoktatásügyi államtitkár urnak Budapest. A tolnamegyei általános tanítóegyesület mai közgyűléséből mély tisztelettel üdvözlő Méltóságodat, kérve a tanítószék részére hathatós pártfogását. Tihanyi Domokos, elnök.

Somlyai siremlékére 20 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Döry Pál alispánnak, azon kiváló szívessegeért, hogy a vármegyei ház nagytermét a közgyűlésnek készséggel átengedte, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A könyvtárnok, König Géza szekszárdi izr. tanító, jelentette, hogy a könyvtár 297 műből, 459 kötetből áll. Schád János sárszentlőrinci tanító indítványára elhatározta a közgyűlés, miszerint felir a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a tanítóegyesületnek levelezésre és könyveinek küldözgetésére portómentességet engedélyezzen.

A számadást König Géza, Schuler József és Vida Ferenc megvizsgálta és helyesnek találta. A vagyon 2498 kor. 12 fillér. A hátralékok birói uton hajtathatók be.

A közgyűlés felir a közoktatásügyi miniszterhez, hogy az 1907. év nyarán, tolnavármegyei tanítók számára államköltségen rajztanfolyamot rendezzen, a rajztanítással Acs Lipót szekszárdi állami főgimnáziumi tanárt bizza meg.

A közgyűlés a magyarországi tanítók országos bizottságába Schuler Józsefet, Nagy Bélát és Horváth Ignácot küldte ki, megszavazván e célra 30 koronát.

Horváth Ignác szekszárdi rk. tanító indítványára elhatározta a közgyűlés, miszerint felir a közoktatásügyi miniszterhez, a képviselőházhoz és a tolnavármegyei képviselőkhöz, hogy a tanítók fizetése, óhajukhoz képest, törvényhozásilag mielőbb rendeztesse.

Együttal Horváth Ignác is üdvözölte Tihanyi Domokos tanfelügyelőt kitüntetéséért, mit jegyzőkönyvileg kért megörökíteni. Tihanyi halás köszönetét fejezte ki a tanítószék hű ragaszkodásáért.

Károlyi Károly tolnai állami tanító ismertette az új tantervet. Nagy munkásságáért halás köszönetben részesült.

Máté Károly tolnai áll. iskolai igazgató-tanító jelentést tett a szanatóriumról, gazdakörök szövetkezetei létesítéséről és a tanítók törvénytervezetéről. Elismerésben részesült.

Végül Schuler József az országos bizottság üléséről tett jelentést.

A Szózat elnéklésével és az elnök életével a gyűlés 12 órakor feloszlott.

Ezután a Szekszárd Szállóban bankett volt, amelyen igazán jóízű és olesó ételekkel lepte meg a tanítószéket az új vendéglős. Itt Tihanyi Domokos elterte a közoktatásügyi minisztert, Fekete Ágoston Tihanyi tanfelügyelőt, Horváth Ignác szekszárdi rk. tanító igazi hévvel és szónokai tehetséggel az összetartást, végül Tihanyi Mayer Antalt és Komlossy Antalt. A jó zene mellett a társaság sokáig együtt maradt, a fiatalság jó kedvvel énekelt, sőt táncra is perdült. Szóval a gyűlés mindvégig magas színvonalon állott, higgadt és méltó volt a tanítói tekintély emelésére.

Apponyi Albert gróf a következő táviratot intézte Tihanyi Domokos tanfelügyelő, egyesületi elnökhöz:

„Közgyűlésükből hozzám intézett üdvözlésüket köszönöm. Eredményes hazafias munkát kíván. Hazafiai üdvözlettel Apponyi.

Nagy Béla.

Csak egy virágszálat!

Ajánlva minden jó szíveknek.

Csak egy virágszálat! ezzel a kérelemmel kopogtat be a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület a kegyelet ünnepe előtt sok magyar hajlékba, a hol szeretet és irgalom lakozik. Egy virágszálat kér abból a koszorúból, melyet szeretteink sírjára akarunk tenni a temetők ünnepén. Kéri ezt a virágszálat annak a halottnak kegyelet emlékére, a kitől a virágszálat elvonjuk. És kéri ezt a virágszálat a legborzalmasabb betegség ellen való küzdelemre.

79.723 ember halt meg a múlt esztendőben tüdővészben. Java olyan korban, mikor kenyeret keresett, java olyan korban, mikor özvegyeket és árvákat hagyott. Ha a társadalom megértené a kegyelet legszebb tanúsítását célzó segélykiáltást és tényleg minden koszorúból csak egy virágszálat elvonnának azoknak a biztos halálból való kiragadására, a kiket az idején alkalmazott gyógyítással meglehet menteni, a tüdővész nem lenne az a borzalmas nemzeti csapás, a mi ma.

Szeretnénk a lelkesítésnek legmesszebb hangzó harsanájába fújni. Szeretnénk, ha hirlapírói tollunk, melyet egy mélyen átértett igaz érzés vezet, fölrázná a társadalmat: hogy még ilyen jelszó nem hangzott el hazánkban, hogy ezt a jelszót meg kell érteni, a melyért mindenkinek legyen bár javakban gazdag, legyen bár szegény, imádjja Istenét bármiként, lelkesednie kell.

Annak a jelszónak, mely csak egy virágszálat kér a tüdőbetegek megmentésére, el kell foglalnia százezrek szívét. A baj oly rettenetes, a segítség oly nagy anyagi erőt föltételez, hogy czélt csak akkor érhetünk el, ha millió sír koszorujából ajánltuk föl a virágszálat, ha millió síron egy mécesel kevesebbet gyújtottunk föl s ez az egy virágszál, ez az egy méces a tüdőbetegek gyógyítására ömlik mind.

A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület most építi első népszanatóriumát. Száz beteget fognak az ország minden tájáról a jövő év márczius havától fölvenni s mivel a szanatórium kezelés három hónapot igényel, már ebben az első népszanatóriumban évenként négyszáz veszendő, halállal eljegyzett embert fognak megmenteni. De ha millió síron hiányozni fogna az az egy virágszál (a mely hiány pedig legjobban tanúsítaná kegyeletünket) akkor már nemcsak az első népszanatórium még hiányzó tökéje volna együtt, de már tavasszal új gyógyítóházakat lehetne tervezni és építeni és rövidesen, — csak a társadalomba menjen bele élő hitként az egy virágszál följajlásának poetikus eszméje, minden vidéken megépítheti az agilis egyesület a maga népszanatóriumát.

Ha meggondoljuk, hogy már az első népszanatóriumba minden vidékről fognak fölvenni betegeket, tehát tőlünk is, akkor az irgalom adományokat nem fogják megtagadni. Vezessen minden embert az a gondolat, hogy a maga adományával hozzájárul emberek életének megmentéséhez.

Hogy idején alkalmazott szakszerű gyógyítással a tüdőbetegség gyógyítható, azt Németország példája igazolja, a hol szanatóriumok létesítése óta 25% kal kevesebb a tüdőbetegek halálozása. Nincs helye annak a fatális közönynek, melylyel a szörnyű veszedelem pusztítását nézzük. Mennyi köny, mennyi gyász van azokért, a kiket e kör elsorvasztott; mennyit meg lehetett volna menteni azok közül, a kiket gyászolunk. Nyissa meg szívét mindenki kegyeletének s ne sajnálja azt az egy virágszálat s azt az egy méceset. A veszendő emberekért való nemes fölbuzdulása lesz az az égbeszálló ima, mely

levelekli minden földi gyarlóságunkat. Meggyászolt halottunk ott fűnn a magasban kedvesen veszi majd áldozatunkat. A kegyelet koszorujából a tüdőbetegeknek följajlott hiányzó virágszálat találja legszebbnek, mert áldást, boldogságot fakaszt, mely könnyet törül le, az árvaságnak, az elhagyatottságnak keserü könnyeit.

Az első népszanatórium Gyulán a Lugos-nevű erdőben épül.

Előbb a helyet orvosi szempontból Kuthy Dezső ur, az Erzsébet-szanatórium igazgató főorvosa és Tauszk Ferenc dr. egyetemi tanár urak megtekintették és e célra alkalmasnak találták. A szanatórium 700.000 korona költséggel épül, a higienia legnagyobb követelése szerint. A terveket a genialis és annyira gyászolt tervező, Czigler Győző készítette s a szakemberek tetszését annál inkább megnyerte, mert a férfi és női betegek külön helyeztetek el. Az egyesület rövid négy évi fennállása után gyűjtötte össze az építési tőkét, legnagyobb részét egy év óta, mióta az egész országra kiterjedő egyesület lett. Tagjai meghuszosodtak (ma 7000 tagja van) és mivel a társadalom áldozatkészsége jóformán csak egy év óta van vele, föltehető, hogy a közelebbi négy évben már több gyűjtőintézményt létesít, annál inkább, mert a jövőben az olesóbb francia rendszertü dispansereket akarja építeni.

Ha pedig föltételezzük (pedig föltételeznünk kell), hogy a társadalom megérti a segélykiáltást és a halottaknapon koszorúból elküldi a szegénysorsu tüdőbetegeknek azt az esengve kért egy virágszálat, akkor bizást elmondható, hogy megsokasodik hazánkban a népszanatóriumok száma és a társadalom az embermentség terén nagyot, Istennek tetszőt tett. Értse meg minden jó szív ezt a segélykiáltást.

Az egyesület a legnagyobb nyilvánossággal fogja a gyűjtést végezni. Hirlapilag nyugtazza az adományokat s lapjában a Szanatóriumi Lapokban minden adományt tételként elismer, felhasználása módjáról pedig tájékoztatni fogja a közönséget. Azt akarja, hogy mindenki teljes bizalommal, a legnemesebb ügynek, nemzetünk egy fájó sebet hegesztve, adhassa oda a maga egy virágszálat.

Boldogok leszünk, ha jelszavunk varázsos módon terjed szét, ha a nagy czélt megérti a mi közönségünk.

Csak egy virágszálat a tüdőbetegek megmentésére!

* * *

A gyönyörű idea könnyű szerrel való megvalósítása céljából Döry Pálné, mint a szanatórium ügyének lelkes támogatója, halottak estélyén a temetőkben perselyeket fog elhelyeztetni. A közönséget színes transparentek figyelmeztetik majd arra a helyre, hol bármily csekély adományt mindenki letehet. A színes lámpionoknál azonban jobb kalauz az érző szív. Ez vezessen el bennünket s nemes emberbaráti szeretet, a könyörtület alaminznáját befogadó perselyhez.

Csak egy virágszálat!

VÁRMEGYE.

Közgyűlés. Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága szokásos őszi közgyűlését jövő hó 8-án tartja meg. Mig az állandó választmány 7-én ülésezik.

Rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága jövő hó 3-án a póttartalékosok ügyéből kifolyólag, Apponyi Géza gróf elnöklésével rendkívüli ülést tart.

A bíráló választmány ülése. A bíráló választmány november hó 3-án szintén ülést tart.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉGES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

HIREK.

Rákóczi temelésére.

Nem úgy hoztam volna dübörgő vonattal,
Váll adta vón uállnak, kéz adta vón kézbe,
Falvak át, városnak . . . Fel, egész Kassáig
Dobogó szivek közt lett vón visszatérte . . .
Rézvert koporsóját le, perczig se csuknám,
Egész ország könnye rá, hadd harmatozna
S dehogy zárnam csontját nedves, vén kriptába,
Inkább halóporát szétszórnam a honba:
Hadd szállna el messze, nagy csodatételre:
Minden kis atomból lenne lelkes lélek — — —
— Nagyságos fejedelem — mégis, hol pihentél:
Ujra csak a magyar szívbé temetnélek . . .
BODNÁR ISTVÁN.

— **Figyelmes miniszterelnök.** Wekerle Sándor dr. miniszterelnök Bezerédj Pál főrendiházi tagot, a selyemtenyészési ügy miniszteri meghatalmazottját, külön leiratban hívta meg a Budapest és Kassán végbe menő Rákóczi ünnepségre. Bezerédj Pál ugyanis anyai ágon egyenes leszármazottja gróf Eszterházy Antal volt kurucz generálisnak, így mint a család egyik képviselője jelenik meg a nemzeti ünnepen. A miniszterelnök figyelmessége mindenesetre nagy hibát hoz helyre. Sokaknak feltűnik ugyanis, hogy a vármegye által kijelölt küldöttség névsorából úgy a Bezerédj Pál, mint Bezerédj Andor és Bartal Béla kir. kamarások neve is kimaradt, pedig a megnevezettek a vármegye közgyűlésén való megjelenésükkel sokkal jobban dokumentálták a Rákóczi fejedelem nagysága iránt való hódolatukat, mint azok a számosak, kik ott egyáltalán meg sem jelentek. Sokan másként bírálják el a dolgot, de mi inkább egy kis figyelmetlenségnek vesszük az egészet. A nevezett urak közéleti szereplésükkel ugyanis semmi okot sem szolgáltatottak arra, hogysem feltételezhetné róluk bárki is, mintha a hazafias és nemzeti érzések kiadásának lélekemelő ünnepségétől magukat távol tartani óhajtanák, így a vármegyének meg kellett volna honorálni azt a díszet s előkelő helyet, a melyet az elől felsoroltak vármegyei közéletünkben képviselnek, illetve betöltenek, így bizony helyet kellett volna nekik szorítani a vármegyei küldöttségnek egyébként szerencsésen összeállított díszes sorában.

— **Vármegyénk a Rákóczi ünnepen.** A mint már említettük, vármegyénk nagyobb küldöttséggel vesz részt a budapesti és kassai Rákóczi ünnepségen. A küldöttséget Budapestten Apponyi Géza gróf főispán vezeti. Tagjai lesznek pedig a jelenkezés sorrendjében a következők: Széchenyi Sándor gróf v. b. t. t. főrendiházi alelnök, Boda Vilmos, Szabó Károly orsz. képviselő, Szeniczey Géza, Csapó Vilmos, Hanzely János, Széchenyi Domokos gróf, Nagy István, dr. Hirling Ádám, Döry Pál, Kammerer Ernő dr., Perczel József, gróf Apponyi Sándor v. b. t. t. főkamaramester, Simontsits Elemér, báró Schell József, Tóth Károly, Döry Hugó, Holndonner József, Zsikó János, Szankovics Imre, Térmeg János Tóth István, Rüll György, Fekete Ágoston, Fördös Dezső, Horváth Sándor, Zsikó Péter, Visolyi Ákos, báró Jeszenszky György, dr. Leopold Kornél. A küldöttség tagjai Budapesten főispánunk lakásán találkoznak s onnan mennek a keleti pályaudvarba. A vármegyei zászló vitélére gróf Széchenyi Domokost sikerült megnyerni. Döry Pál alispán már pénteken el-

utazott, hogy szükséges előintézkedéseket megtegye. A Kassára menő küldöttséget, amelynek tagjai, Boda Vilmos, Szabó Károly és Nagy István, az alispán fogja vezetni.

— **Kitüntetett kiállítók.** Selyemtenyészésünk és vármegyénk állattenyésztésének előre haladott állapotáról tesz tanubizonyosságot az a kitüntetés, amelyben a bukaresti világiállítás zsürije a szekszárdi selyemtenyészési felügyelőséget, özv. Döry Vilmosné és Apponyi Géza gróf, főispán részérette. A selyemtenyészési felügyelőséget és özv. Döry Vilmosné díszoklevéllel, Apponyi Géza gróft aranyéremmel tüntették ki.

— **Ünnepi istentiszteletek.** II-ik Rákóczi Ferenoz és bujdosó társai hamvainak hazahozatala alkalmából Szekszárdon a belvárosi r. k. és izr. templomban 29-én d. e. 9 órakor, az ev. ref. templomban 28-án d. e. háromnegyed 10 órakor ünnepi istentisztelet tartanak.

— **Rákóczi-ünnepélyek.** Az a lelkes hangulat, melyet Rákóczi és bujdosó társai hamvainak hazahozatala országsszerte keltett, a szekszárdi róm. kath. olvasóköri tagjai között is visszhangra talált s a kör minden hazafias mozgalom iránt melegen érdeklődő ügyvezető elnökének, Szabó Géza hittanárnak kezdeményezésére 10 éves jubileumi ünnepségét Rákóczi ünnepély tartásával kötötte össze. Az ünnepélyt holnap este 8 órakor tartják a kath. olvasóköri helyiségében a következő műsorról: 1. Dísz előadás. Színmű kerül: „Rodostó“ látványos történeti színmű 3 felvonásban teljesen új díszletekkel és korhű jelmezekkel. Szereplő személyek: II. Rákóczi Ferenc Vendl Gyula, gróf Beresényi Miklós Bence János, gróf Beresényi Lengyel andorné, Mikes Kelemen Taksonyi János, Kőszeghy Zsuzsanna Hahn Annuska, gróf Csáky Mihály Susák József, gróf Eszterházy Antal Szücs Ferenc, gróf Eszterházy Lenyel Sándorné, Udvarhölgy Bors Juliska, Pápay János Grósz Ferenc, Pápay Gáspár Taksonyi Ferenc, Horváth Ferenc Bodri Ferenc, Vetésy János, a bécsi udvar kéme Török József, Bonac, Franciaország követe Reiter Ferenc, gróf Starhemberg, császári generális Bóvári Lajos, török nagyvezér Szulimán György, Jávoroka Ádám ezredes Takács István, Barna Miska, Rákóczi udvari zenésze Szabó József, gróf Beresényi László, francia ezredes Támer Imre, Rákóczi György, marchese della Santa Elisabetha Reiter Ferenc, Gerő, Beresényi öreg huszárja Vince Imre, 1 török janicsár Bóvári Lajos, 2 török janicsár Török József, 3 török janicsár Szabó József, Egy huszár Vesztergombi János, Orvos Bóvári Lajos, Kurucz közlegény Susák József. Történelmi: az I. felvonás Konstantinápolyban 1719. A II. felvonás Rodostóban 1723. A III. felvonás ugyanott 1735 ben, nagypénteken. 2. Kurucz nóták. a) Rákóczi Stafétája. b) Kurucz-egyveleg. Éneklük: Lengyel Sándorné és Hahn Annuska. 3. Záradékluk: Rákóczi apoteozisa. Előkép. Helyárok: I. hely 2 korona. II. hely 1 korona 20 fillér. Állóhely 60 fill. Jegyek előre válthatók az Elnökségnél. — Az ünnepségből tanintézetünk is kiveszik részüket. Ünnepélyt rendeznek a főgimnázium, ünnepélyének műsorát, más helyen közöljük, a polgári fiú iskola, melynek növendékei koszorut is küldtek Rákóczi koporsójára, a polgári leányiskola és az összes elemi népiskolák. A polgári fiúiskolában Krammer János igazgató, a leányiskolában Talay Margit tart emlékbeszédet.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Szabó Lajos dunaföldvári adóhivatali ellenőrt ugyanahhoz az adóhivatalhoz pénztárnokká; Anka János szekszárdi p. ú. számgyakornokot, akitől lapunkban több, érzéssel megírt, lendületes költeményt közöltünk, számtisztte s Magyaróvárra járási számvevővé nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Kovács Károly gyönki járásbíró-sági aljegyzőt ugyanoda jegyzővé nevezte ki. — **A hű szolgálat jutalma.** Apponyi Géza gróf főispán 43 évig szolgálta példás odaadással Horváth József aratógazda, akit azért az emberséges hűségéért Darányi Ignác földművelésügyi miniszter 100 korona jutalomban és elismerő oklevélben részesített. A jutalmat és az oklevelet Jeszenszky Andor a vm. gazdasági előadó, Kolman Gyula urad. főtiszt, Krieger Ödön és Hegyi István gazdatisztok, a községi elüljáróság és községi munkások jelenlétében Palfán, a község házában, vasárnap adta át a kitüntetettnek, Jeszenszky György báró, gyönki főszolgabíró, a munkát megbecsülő és becsület munkára buzdító beszéd kíséretében. Kolman Gyula főtiszt a vendégek tiszteletére, ebédet adott, délután pedig a földbirtokos gróf rendezett az uradalmi cselédek részére lakomát.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakozott: Óváry Ferenc Gyöng, 20 koronát. Ezen kegyes adományt számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Bezerédj Pál s. k.

— **A főgimnázium Rákóczi ünnepéje.** Rákóczi fejedelem hamvainak hazahozatalát nem csak a többi intézet, de a szekszárdi állami főgimnázium is lelkesen megünnepli. Erre vonatkozólag Wigand János igazgató a következő meghívást küldötte szét: A szekszárdi állami főgimnázium, a nagy, nemes és dicső II. Rákóczi Ferenc és a többi bujdosók drága hamvainak honi földbe temetése alkalmából 1906. október 29-én d. e. 10 órakor az intézet tornacsarnokában emlék ünnepélyt tart a következő sorrenddel: 1. Hymnus. Éneklük az ifjúság. 2. Az igazgató megnyitó szavai. 3. Kurucz ábrád. Előadja az ifjúsági zenekar. 4. Varga Ferenc tanár emlékbeszéde. 5. Rákóczi kesergője. Éneklük az ifjúság vegyes kara. 6. Rákóczi Költemény Bodnár Istvántól. Szavalja Kiss József VII. oszt. tanuló. 7. Rákóczi-Beresényi. Éneklük az ifjúság vegyes kara. 8. Rákóczi induló. Előadja az ifjúsági zenekar. Ezen ünnepélyre a t. szülőket és közönséget is tisztelettel meghívja az igazgatóság. Kívánatos, hogy a nagyközönség mennél teljesebb számmal vegyen részt a lélekemelő ünnepélyen.

— **Lemondás az ármentesítő társulat elnökségéről.** A paks-fadd-bogyiszlói ármentesítő társulat elnöke, Szilassy Aladár elnöki tisztségéről lemondott.

— **A posta palota.** Főispánunk felhívására városunk képviselőtestülete is foglalkozott a posta és távirtda elhelyezésére szolgáló épület létesítésével. Városunk polgármestere, dr. Hirling Ádám most felterjesztést intézett a keresk. miniszterhez a szükséges helyiségek és méreteik, valamint a kívánt czélszerű elhelyezést magában foglaló terv kiadásáért.

— **Eljegyzés.** Herman Aladár bajai gabonakereskedő, eljegyezte Müller Mór tolnai bérkocsitulajdonos leányát Janka kisaszonny.

— **Pályázók az alkapitányi állásra.** Szekszárd r. t. város ujonnan rendszerezett rendőralkapitányi állásra eddig Linka Ottmár bonyhádi segédjegyző, Szepesi János Kajdacs község aljegyzője, tartalékos honvédhadnagy és Simon Ferenc decsi segédjegyző pályázott. Ertesülésünk szerint pá-

RÁKÓCZI JÖN!

Emlékkönyv. II. Rákóczi Ferenc, Zrinyi Ilona és Tököly Imre hamvainak hazahozatala alkalmára. — Ára 1 korona.

Kapható: Báter János könyvkereskedésében, Szekszárd Kaszinó-bazár.

lyázott még *Dömötör* Miklós anyakönyvvezető, *Döry* Sándor kórházi irnok és *Merfelsz* József közjegyzői irodavezető.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A m. kir. belügyminisztérium a *dombóvári szinpártoló egyesület* alapszabályait jóváhagyta.

— **Ipartanácsi tagok.** A pécsi kereskedelmi és iparkamara közgyűlésén Tolnavármegye ipartanácsába 1907. évre *Wolf* Henrik és *Groszbauer* Ferenczet rendes tagoknak, *Stockinger* János szekszárdi lakost pedig póttagnak megválasztották.

— **Alapítványi helyek adományozása.** Ó Felsége a bécsi Theresiánumban ürese sedésben levő *Mária Terézia* féle bátaszéki egész magyar alapítványi helyet *Szirmabesenyői Szirmay* Józsefnek, a nevét viselő egész alapítványi helyet *Sebesy* Sándornak, a korengedély egyidejű megadása mellett, a nevét viselő felalapítványi helyet pedig *Fületinezy Kelcz* Zsigmondnak adományozta.

— **Házasság.** *Hajdu* Miklós dr. hírlapíró f. hó 22-én tartotta esküvőjét *Dombóváron Reiner* Margittal.

— **Vasuti állomásunk.** A régi, szegyen teljes állapotok a vasutállomásnál valahára talán már megszűnnek. A szekszárdi állomásépület kibővítési munkálatával már annyira haladtak, hogy a kibővített állomás december végén átadható lesz az általános használatnak. Ujabbán a vasut igazgatóság ismét megemberelte magát. A napokban az osztálymérnökség és iparkamara régi sürgetésére 35 ezer koronát folyósított a raktárak és pályaudvar kibővítésére, ezenkívül engedélyt is adott a pályaudvarnak villanyval való kivilágítására. *Pérlaky* József osztályvezető főmérnök már érintkezésbe is lépett a villamos részvénytársasággal. Az állomás megvilágítására körülbelül 8—10 ivlámpára lenne szükség, nagy baj azonban, hogy a villamos társulat helyi képviselők odanyilatkozott, hogy ekkora áramot a gépek elégtelensége miatt nem képesek szolgáltatni. Mi lesz hát velünk? Immár megvan a pénz is s mégsem kaphatunk egy kis jóleső villanyfényt a vasuti éjszakákra? Ha ez csakugyan megtörténik, akkor igazán még inkább közneveltség tárgya leszünk mindentéle ismert villanyvilágítási mizériáinkkal. A vasut ugyanis kénytelen lesz petróleumlámpákat beszerezni s jó pár évig ismét elesünk a villanyvilágítás kényelmétől. Utólag utána jártunk a dolognak s dr. *Hirling* Ádám polgármester urtól azt a megnyugtató választ kaptuk, hogy ő a napokban sürgős megkeresést intéz a társulat igazgatóságához, hogy a vasuti állomás megvilágítását addig is, míg a tervbe vett új gép felállítása megtörténik, bármi uton és módon is, de okvetlenül teljesítse.

— **Megjötték a csendőrök.** Az eredeti terv szerint Szekszárdon a csendőrségi szolgálat csak december hó 1-én lépett volna életbe. A képviselőtestület azonban folyó hó 8-án tartott gyűlésében megbizta *Molnár* Lajos rendőrkapitányt, hogy a szolgálat megkezdését a minisztériumnál előszóval sürgetse. A rendőrkapitány sikertelenül is meggyőzni az illetékes köröket az ügy sürgős voltáról s így a csendőrök, ugyan nem teljes számban, megérkeztek és a szolgálatot folyó hó 25-én reggel meg is kezdték. A legjobb eredményt reméljük a csendőrségi szolgálatról és hisszük, hogy városunk polgársága a csendőrséget a közrend és vagyonbiztonság megóvására irányuló működésében hathatósan támogatni fogja.

— **Elmaradt hangverseny.** A szekszárdi róm. kath. olvasókör, mint erről hiralással voltunk, jubileumi és ezzel kapcsolatosan tartandó Rákóczi-ünnepélyére az esztergomi katonazenekart szerződtette, amely az olvasókörben ma este hangversenyezett volna. A hangverseny azonban elmaradt, mert a zenekar, mint erről a kör elnökségét értesítették, szolgálatilag el van foglalva. Valószínű azonban, hogy a „szolgálati elfoglaltság” a Rákóczi-ünnepségen való részvétel eltöltésére vezethető vissza.

— **Személyi pótlék.** A szekszárdi kir. törvényszéki fogháznál *Madarász* János 100 kor., *Kardos* György fogházőrmester 100 kor., *Sándor* János és *Tóth* Sándor I.

100—100 kor. magasabb személyi pótlékban részesültek 1906 július 1 től.

— **Erdészeti és vadászati gyűlés.** A „Tolna, Baranya-Somogyvármegyei erdészeti és vadászati egyesület” évi közgyűlését folyó évi november hó 3-án tartja Kaposvárott a vármegye székházában a következő tárgysorozattal: 1. Az alapszabálytervezet módosítása. 2. Javaslat az erdészeti altiszt képzés tárgyában. 3. Javaslat az erdőőrök és vadőrök jutalmazása tárgyában. 4. Új tagok felvétele. 5. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 6. Indítványok.

— **Halálozás.** *Omeisz* Károly nyug. m. kir. pénzügy. biztos helyettes 59. évében Tolnán f. hó 24-én meghalt. *Omeisz* Ida állami tanítónő édes atyját gyászolja benne.

— **A baja—bátaszéki vasut előmunkálatai.** A m. kir. kereskedelmi miniszter a baja—bátaszéki államvasuti vonal és Dunahid építési munkálatait legközelebb megindítani szándékozik. A m. kir. államvasutak igazgatósága e munkálatok végrehajtásának irányítása és ellenőrzése céljából építési felügyelőséget szervezett. Ezen építési felügyelőség székhelye Baja, s személyzete 12 tagból áll. A felügyelőség egyes tagjai Bátaszéken működnek.

— **Zálogházi engedély.** Ifj. *Schultz* Gusztáv szekszárdi ékszerész részére a városi tanács zálog üzlet gyakorlására engedélyt adott.

— **Ahol a tanítót megbecsülik.** *Wikker* Lajos volt szárazdi tanító f. hó 22-én foglalta el a honyhádi ág. ev. iskolánál állását. Az új tanítót a hitközség igen szép fogadtatásban részesítette. A község végén *Fridrich* János gimn. tanár, az iskolánál pedig *Gráf* József lelkész és *Marhauser* Imre üdvözölték. Oly helyen, ahol így megbecsülik a tanítót, öröm lehet a legfáradságosabb kötelesség teljesítése is.

— **Drágasági pótlék.** A vidékünkön és különösen Szekszárdon néhány év óta uralkodó rendkívüli drágaság szinte elviselhetetlen teherként súlyosodik a tisztviselőkre, akiknek legnagyobb része a háztartás minden szükségletét venni kénytelen. Az állam és a vármegye tisztviselőinek és alkalmazottjainak fizetését többé kevésbé arányba hozta a nehéz megélhetési viszonyokkal, melyek most a tanítókat is arra kényszerítették, hogy helyzetük türethetőbbé tételét szorgalmazzák. A szekszárdi róm. kath. tanítók a hitközségi tanács- és iskolaszékhöz kérvényt nyújtottak be, melyben 200 kor. drágasági pótlékokat kérnek. Kétségen felül állónak tartjuk, hogy az iskolaszék ezt a szerény kérést, melylyel nem épen fényesen javadalmazott tanítói járulnak eléje, jó szíveteljesíti.

— **Öngyilkos volt adóvégrehajtó.** *Klementisz* Mihály volt dunaföldvári községi adóvégrehajtó, mint ottani tudósítónk írja, f. hó 20-án felakasztotta magát. Október hó 22-én temették, s a temetésén nagyszámu közönség jelent meg. *Adorján* Ferenc ág. ev. lelkész szép bucsuzatott mondott, a jelenlevők megilletődve hallgatták. *Klementisz* Mihály 83 évet élt s a községnél 38 évig volt egyhuzamban szolgálatban. Az öngyilkosságot — mint hírlak — azért követte el, mert a község, melynél szolgálatban állott, — mivel semmiféle törvény vagy rendelet nem kötelezi — részére kegydíjat vagy nyugdíjat nem adott s így öregségére felelősége vagyonából kellett megélnie. Elhalálása előtt néhány héttel kapta meg a község képviselőtestülete által megszavazott 200 korona segélyét, mi azonban gyászos elhatározásától vissza nem tartotta. Mondják, hogy levelet hagyott hátra, melyben névleg megnevezi azokat, kik kegydíj, vagy nyugdíjának elutasítása mellett foglaltak állást.

— **Telefon bankett Dunaföldváron.** Dunaföldváron f. hó 20-án este, özv. *Nagy* Imréné „Stefánia” szállójában fényesen sikerült telefon bankett volt, melyen a község értelmisége csaknem teljes számban vett részt, köztük *Dezső* Endre kir. postafőnök, *Báthory* Géza kir. járásbíró, dr. *Angyal* Béla kir. közjegyző és mások. Ugy körülbelül 100-an voltak jelen. Vacsora közben több felköszöntőt mondtak. A felszólalók valamennyien a legnagyobb örömmel üdvö-

zölték a dunaföldvári telefonhálózat felállításának kezdeményezőit s őszinte örömmüknek adtak kifejezést, hogy Dunaföldvár a felállított telefontal egy lépéssel közelebb jutott a kultur városokhoz. A kedélyes vacsora a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Vizsgálat a dunaföldvári sikkasztás ügyében.** A dunaföldvári községi adópénztárnál 1906. évi augusztus hó 25-ik napján elkövetett sikkasztás tárgyában, mint ottani tudósítónk írja, dr. *Gyenes* József vizsgálóbíró és dr. *Vágner* Andor törvényszéki jegyző f. hó 22. 23-ik napján foganatosították Dunaföldvár községben a szekszárdi kir. törvényszék által elrendelt pótvizsgálatot. Hír szerint a vizsgálat fontosabb adatokat nem volt képes kideríteni, a mely erre a relytélyes ügyre némi világosságot vetett volna. Megállapítva lett, hogy a pénztár másodpéldány kulcsait magában foglaló doboz peccsétjei sértetlenek és ezen másodpéldány kulcsok a pénztár-szekrény zárait akadálytalanul felnyitják. A vizsgálóbíró azon dobozt, melyben a pénztár másodkulcsai elhelyezve voltak, a sértetlennek talált peccsétjeivel, valamint egy levelborítékkal, melyből a bankjegyek eltűntek, bünyjelként lefoglalta és a bünyügyi iratokhoz csatolás végett Szekszárdra magával vitte. A vizsgálóbíró a község házában helyszíni szemlét is tartott, a pénztár helyiségéről vázrajzot is készített s megállapította, hogy azon helyről, hol *Réti* János pénztári ellenőr hivataloskodott, a pénztár s egyéb értéket magában foglaló Wertheim-szekrényt nevezett láthatta. A vizsgálat iránt Dunaföldvár lakossága rendkívül nagy érdeklődést tanusított, ami kitetszik abból is, hogy egyesek oly nagy számban jelentettek be tanukat a vizsgálóbíróknál, hogy azoknak kihallgatása nem 2 napot, hanem heteket vett volna igénybe. Különösen két uriember fejt ki lázas tevékenységet ezen bünyügy nyomozása körül. Sőt ezen ügy már olyan helyen is felszínre hozott, mely páratlanul áll a bünyügyek történetében és ez az egyszerű nép körében is általános megütközést keltett. Míg a másik uriember nem is a bünyügy felderítésén fáradozik, mint inkább arra törekszik, hogy botrányt idézzen elő és mások megrágalmazásával tegye magát érdekessé.

— **Az új bor hatása.** Dunaföldváron az új bor hatása alatt a legénységben újra feltámadt a régi virtus: a bicska, revolver és az ölmos bot. F. hó 21-én éjjel a községi rendőrség vagy 8 darab bicskát, egy ölmos botot és egy töltött forgópisztolyt kobozott el 18—20 éves legényektől, kik verekedésre elkészülve, a koresmában borozás mellett várták áldozatjaikat. Egyik legény, amikor a községi rendőr az ölmos botot tőle elvenni akarta, azzal a rendőr fejére sújtott, de szerencsére annak csak a vállát találta s így a haláltól megmenekült. De e sújtás így is olyan hatalmas volt, hogy az erős, nagy súlyu bot, közepem ketté törött. A bicskázó s verekedőket a rendőrség a községi fogházba vitte, az esetet a járási főszolgabírónak feljelentette, hova az elkobzott életelő tárgyak is beküldetni fognak. A dunaföldvári ilyenfajta közbiztonsági állapotok mellett nem egy ember kivánsága: vajha Szekszárd példájára itt is csendőrség szedné ráncba a bicskázó és verekedő „fiatalságot”, mert azzal a csekély hatáskörrel, melylyel a községi rendőrség rendelkezik, bármilyen jól szervezett legyen is — a közbiztonsági állapotok kívánalmainak megfelelni nem képes.

— **Nem halt meg.** Tolnárol nem ugyan rendes tudósítónktól, de teljesen megbízható forrásból vett értesülés szerint azt irtuk lapunk mult számában, hogy *Lindtner* Pál budapesti kadétnövendék, atyja, *Lindtner* Ármin esete miatt való elkeseredésében fegyvert fogott maga ellen és meg is halt. Most e hirre vonatkozólag ezáfolatot kaptunk még pedig a legilletékesebb helyről, *Lindtner* Árminné urnótól, Budapestről, amelyben arról értesít, hogy a fiáról közölt hir minden alap nélkül való, vagyis, hogy fia jó egészségben ma is él. Természetesen a legnagyobb örömmel közöljük a helyreigazítást, egyuttal sajnáljuk, hogy a közlemény lapunkban napvi-

lágót látott, de hát minden hozzánk beküldött hír valódiságát nem áll módunkban ellenőrizni.

— **Fiu az apa ellen.** Pecz Antal műzsi lakos fiával, Pecz Ágoston szintén műzsi lakóssal már régóta viszálykodásban él. F. hó 13-án is összeszólkodtak, verekedni kezdtek, majd ifjabb Pecz vadászfegyvert vett elő s azzal agyon akarta löni atyját, aki alig tudott megmenekülni feldühödött fiu elől.

— **Verekedő lakótársak.** Horváth Józsefné és özv. Czimmermann Györgyné műzsi lakosok f. hó 20-án összeveszttek, miközben Horváthné leánya, Erzsébet egy éles vaslapáttal Czimmermanné karját megvágta, úgy, hogy a rögtön megjelent csendőrök segélynyújtása mentette meg az elverzéstől. A vérengző leányzót feljelentették az ügyészségnél.

— **Ellopták a bundáját.** Ell József szekszárdi mérnök f. hó 20-án Magyar Pál öcsényi lakos földjét felmérte s míg ott foglalatzkodott, ismeretlen tettes a kocsiról bundáját leemelte s azzal ellillant. A nyomozás eddig eredményre nem vezetett.

— **A kuruzslás áldozata.** Varga József döbrökői lakos f. hó 23-án kuruzslás következtében meghalt. A kuruzsló kinyomozása iránt az eljárás megindított. Faddy János kir. albiró a helyszínére kiszállt.

— **Agyonúzta a fatörzs.** Becker János alsónánai lakos f. hó 24-én fát rakott le kocsijáról. A lerakásban Becker János nevű fia, Berlinger Henrik és Mokler János szomszédai is segédkeztek neki. Mikor vastag fatörzset akartak leemelni id. Becker János elcsuszott, a fa mellére esett, a mely annyira megzúzta, hogy másnap belehalt.

— **Gyilkos kutya.** F. hó 11-én délután 3-4 óra között Mátyás Géza és Fekete Aladár az óhényei erdővédek fia a Majsamiklósvár községhez tartozó Ráczvölgy nevű erdőrészen bucsuzásra nyújtottak egymásnak kezét, miközben a velük volt kutya Mátyás Gézára ugrált s a nála levő vadászfegyvert valamiképpen elsütötte. A töltés Fekete Aladárnak a jobb szemébe hatolt, mire a fiu rögtön összeesett és pár perc alatt meghalt. Temetése f. hó 13-án ment végbe óriási részvét mellett.

— **Meghalt rablógyilkos.** Kari János volt nagyszokolyi lakos 1897 évben saját lakásán meggyilkolt egy siketnéma közsőrüst s azután pénzét, mely néhány száz frt volt, elrabolta. A szekszárdi kir. tszék ezért életfogytig tartó fegyházra ítélte. Büntetését azóta az illovai tegyházban töltötte. Most aztán megjött az értesítés a kir. ügyészséghez, hogy az elítélt rablógyilkos a fegyházban 1906 okt. 23-án meghalt.

— **Megszökött elmebeteg.** A tolnai csendőrök f. hó 23-án a tolnai uradalmi erdőben egy embert talált, ki Balog Mihálynak mondja magát; nevezett elmebeteg Dunaföldváról kóborolt el, hova ismét visszazsárolták.

— **Kurucz menyecske.** Ifju Mócsi Mihályné alsónyéki lakos f. hó 22-én összepörölt ipával id. Mócsi Mihályval s hogy állításának igazat szerezzen, egy a kezéjébe eső bottal apósát alaposan eldöngötte. A karos menyecskét feljelentették az ügyészséghez.

— **Tüzek.** Folyó hó 21-én éjjel kigyulladt Farkas Mihály tolnai lakos cementszapokkal fedett házának padlása s elégett az ott lévő széna és a házhoz épített istálló teteteje. A tűz gondatlanságból eredt. — Folyó hó 17-én meg Sümegi Mihály báta lakos háza telkén összerakott szénakazal égett el. A tüzet cigarettázó gyermekek okozták.

— **Forgalomban nem levő hordók hitelesítése.** A belügyminiszter f. évi 169. sz. elvi határozatával kimondotta, hogy a rakárban vagy pinczében elhelyezett, forgalomban nem levő hordók, hitelességi kötelezettség alá nem esnek; ennél fogva az ily hordók el sem kobozhatók.

TANÜGYI HIREK.

Tanítóválasztás. A mucsiai ág. ev. tanítói állomásra Grteszhaber Endre Henrik

választatott be. — A csibráki rk. osztálytanítói állomásra Mészáros Géza, a párii rk. tanítónői állásra Boross Teréz, a módosi tanítói állomásra pedig Engels Ádám döbrökői rk. tanító választatott meg.

Elhalasztott iskolaállítás. A közokt. ügyi miniszter a szakcsi rk. hitközségnek az V. tanító állomás felállítására 1907. évi szept. 1-ig halasztást engedélyezett.

Bezárt zugiskola. A paksi zugiskola bezárását a köz. bizottság elrendelte.

Gyermeknapár. Az Országos áltatvédő egyesület által kiadott gyermeknapár 1907. évre már megjelent ára 10 fillér.

Uj leánytanítói állás. A nagymányoki rk. leányiskolánál harmadik tanítói állomás szerveztetett.

Magyar helyesírás kis szótára. Kelenen Béla 168 lapon több ezer szóval helyes alakját kis könyvecskében magyarázattal összeállította. A tanuló ifjuság és a nagyközönség is hasznát veheti e hasznos műnek, miért is megszerzésre nagyon ajánlom. Ára 60 fillér. Kapható az Atheneumnál Budapesten. — Szekszárd, 1906. okt. 24-én. Tihanyi Domokos, kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Bezárt intézetek. A ozorai rk. iskolákat és ovodát, valamint a Muth-pusztai iskolát betegség miatt bezárták.

Üres állomás. A felső-nánai községi állandó menedékházvezetői állomás üres. A pályázati kérvények 8 nap alatt a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez adandók be.

Iskola bezárás. A bölcseki ev. ref. iskola betegség miatt hatóságilag bezárattott.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete dr. Hirling Ádám polgármester elnöklété alatt folyó hó 25-én rendkívüli közgyűlést tartott. A jegyzőkönyv hitelesítésére Bodnár István és Mutschenbacher Lipót képviselőtestületi tagokat kérték fel. Az iparostanonciskola 1905—906 évi számadását 3001 kor. 56 fill. bevétellel, 2949 kor. 97 fill. kiadással és 51 kor. 59 fill. maradvánnyal elfogadták. Ugyancsak az iskolának az iparostanonciskolai bizottság által beterjesztett 1906—907 évi költségelirányzatát 1801 kor. 59 fill. bevétellel, amely összegben a város által kivetendő 1100 kor. 2 százalékos pótdadó már benne foglaltatik, 3337 kor. 80 fill. kiadással és e szerint mutatkozó 1536 kor. 21 fill. fedezetlen hiánnyal megállapították, a 2 százalékos adó kivetését elhatározták és megbízták a polgármestert, hogy a mutatkozó hiány fedezésére államsegélyt kérjen.

MULATSÁGOK.

A nőegylet és óvoda első teaestélye. A Sas Istvánné urnő által vezetett Egyesült Tolnamegyei nőegylet, úgy a Döry Pálné urnő elnöklésével működő róm. kath. óvoda és gyermekmenhelyet fenntartó egyesület f. hó 24-én a kath. körben tartotta az idén első teaestélyét. Az estély tombola játékkal kezdődött. Körülbelül 160 nyereménytárgy került szétosztásra. Ezután a felkért fiatal hölgyek teát szolgáltak fel, majd kezdetét vette a táncz, s ez lanyha érdeklődés között éjjel után egy-két óráig tartott. A kör helyiségében ez nap alkalmazták a Nernst-féle égőket, a melyek a jelen voltak nagy derűtségére háromszor is felmondták a szolgálatot. A mulatságon részt vett hölgyek névsora a következő: Ágoston Istvánné, Bodnár Istvánné, Dömötör Miklósné, Döry Pálné, Döry Lászlóné, Gyergyai Dezsőné, Hajpál Sándorné, Hayt Ferenczné, Holub Jánosné, Jakab Lászlóné, özv. Laskó Gyuláné, László Gézáné, Linhardt Ignáczné, Klieber Györgyné, Kövessy Ödönné, Krammer Jánosné, Dr. Kramolin Gyuláné, Dr. Káldi Gyuláné, Mányoky Kornélné, Mirth Gyuláné, Mirth Lászlóné, özv. Marcekenyi Miklósné (Budapest), özv. Nádpatoky Ágostonné (Budapest),

özv. Órosz Lajosné, Örfy Lajosné, Perlaky Józsefné, özv. Sass Istvánné, Sass Janka, Sass Lászlóné (Borjád), Schedel Emilné, Surányi Viktorné, Szondy Istvánné, Tihanyi Domokosné, Dr. Török Ottóné, Döry Katalin, Csathó Irénke (Keszthely), Herczegh Mariska, Linhardt Hildegard, Nászay Paula (Budapest) Mányoky Sári, Marcekenyi Mariska (Budapest), Órosz Flóra, Klieber Gizella, Szondy Erzsike, Triebler Ilma, Urbanics Sári, Wigand Hedwig. — Jegyeiket megváltották: báró Schell József 20 kor., özv. Simontsits Béláné 2 kor. — Felülfizetett: Hayt Ferencz 1 koronát.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Muzeumvizsgálat. Dr. Fejérpataky László egyet. tanár, a muzeumok orsz. felügyelője, f. hó 20-án Wosinsky Mór muzeumi igazgató kalauzólása mellett megtekintette a vármegyei muzeumot s annak különösen a szakmájába vágó részét, a könyvtárt vette vizsgálat alá. A praktikus berendezés nagyon megnyerte tetszését s elismerését fejezte ki Haugh Béla muzeumi örnek, ki a könyvtár rendezését kiváló szakértelemmel már teljesen befejezte. Nagy dicsérettel emlékezett meg a muzeum egyéb ágazatairól is, főleg a muzeum gazdaságáról.

Munkácsy kép a muzeumban. Gróf Apponyi Sándor v. b. t. t., főkamárás mester értékes ajándékkal gazdagította muzeumunkat. Oda ajándékozta Munkácsy Mihály egy ifjúkori festményét, amely Apponyi Sándorhoz Widovszky László jószágkormányzója révén került. Widovszky ugyanis gyerekkori barátja volt Munkácsynak, ki sok időt töltött Widovszky szüleinek házában. Ezt a képet is ott festette. Muzeumunk nagynevű mecenása ezenkívül Beszédes Kálmán korán elhunyt tehetséges festőnek egy festményét is oda ajándékozta. Beszédesnek, ki vármegyénk szülötte volt, igen sok érdekes rajza van már a muzeumban. Ezt a képet egy florenzi frescó után festette gróf Apponyi Sándor számára. A festmény a törökverő hőst, Ozorai Pipót ábrázolja.

Vásárlás a muzeum számára. Wosinsky Mór muzeum-igazgató 273 korona értékben sok értékes dolgot vásárolt össze a muzeum részére Szelinovics Bódogtól, kinek révén már sok műbeccsel bíró tárgygyal gyarapodott a tolnavármegyei muzeum.

Ajándék a muzeumnak. Dobó Mátyás Dombóváról 4 faragott botot, 1 gyufatartót, 8 különféle érmet, 1 dárdát, 1 kengyelvasat. — Kunnert Lajos erdész egy megkövesült fát, a muzeumok országos főfelügyelősege pedig 2 drb könyvet ajándékozott muzeumunknak.

Felolvasások a muzeumban. A Wosinsky Mór muzeumi igazgató által meghonosított felolvasások ismét megkezdődnek Szekszárdon. Jövő hó 4-én lesz az első. Egy Fiuméből Kelet-indiába való utazás leírását kapjuk élvezetes szöveggel s pompásabbnál pompásabb képekben. A második felolvasás tárgya utazás Japánba, a harmadik Párisból a Riviérán át Rómába. Már most felhívjuk a közönség figyelmét a nagy élvezetet nyújtó tanulságos felolvasásokra.

SPORT.

A vívóklub választmányának ülése. A szekszárdi vívóklub e hó 23-án Szentkirályi Mihály dr. elnöklésével a főgimnázium tornatermében választmányi ülést tartott. A vívóklub új tagjait felvették: Dr. Szalay László főispáni titkár, dr. Gyenes József kir. törv. bírót, dr. Gulyás József ügyvédet, Sarkadi Andor bizt. főügynököt és Telkes Izidor borkereskedőt. Elhatározták továbbá, hogy a tornateremben, mely mostani gyér világitása mellett vívasra nem használható, Nernst-féle villamos égőket alkalmaznak. A választmányi ülés után a szekszárdi kaszinóban barátságos lakomára gyűlt össze a tagok egy része.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Egy új könyv. A gyakorlati közigazgatás munkásai bőven ismerik azokat a nehézségeket, melyek egy-egy illetőségi kérdés eldöntése során keletkeznek és amelyek az illetőségi ügyeket a közigazgatás valóságos tengeri kigyójjává teszik. Az 1886 évi XXII. t.-cz. nek az illetőséget tárgyaló §-aihoz a törvény keletkezése óta annyi magyarázó, felvilágosító döntvény, határozat, rendelet jelent meg, hogy azok tömkelegében az azokat használó szinte eltéved. Igen hasznos és egyes munkát végzett tehát *Linka Ottmár* okl. jegyző, bonyhádi segédjegyző »A községi illetőség« című művének összeállításával, melyben a törvény egyes §-aihoz hozott, illetve azokkal kapcsolatban kiadott döntvényeket, elvi jel. határozatokat és miniszteri rendeleteket összegyűjtötte, csoportosította, úgy, hogy ezek munkájában a törvény §-ai alatt minden nagyobb fáradság és hosszabb keresgélés nélkül megtalálhatók, a mi a munka használhatóságát nagyban elősegíti. Látszik, hogy a szerző sokat, alaposan és gyakorlatban foglalkozott tárgyával. A munka a dr. *Dolencz József* szerkesztésében megjelenő *Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár* című szaklapban jelenik meg és könyvalakban is kapható lesz.

HIRDETÉSEK.

Eladó.

Egészen új háló szobabutor, festett, aranyozott diszitással.
Bővebbet a kiadóhivatal.

6719 szám.
tk. 1906.

Árverési hirdetmény.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár és a csatlakozott tolnai polgári takarékpénztár végrehajtóknak, *Baka Márton* s neje *Marton Anna* elleni végrehajtás ügyében előterjesztett kérelem folytán 579 kor. 99 fill. tőkekövetelés, annak 5% kamata 3 kor. 60 fill. eszményi bélyeggel együtt 18 kor. 60 fill. eddigi, ezuttal 2 kor. 30 fill. eszményi bélyeggel együtt 17 kor. 30 fill. s a még fölmerülő költségek, úgy a csatlakozottnak 185 kor. tőkekövetelése s jár. kielégítése végett a szekszárdi kir. tszék terüle én levő, a szekszárdi 7638 sztkvben végrehajtást szenvedők tulajdonául fölvevett 1800 kor. szőlőfelújítási kölcsönrel terhelt 7090 hrsz. Agárd és mőzsi dűlőbeli szőlő ingatlan 1198 kor. kikiáltási árban **1906 évi nov. hó 22-dik napján d. e. 10 órakor** a kir. tszéki épület 50-es sz. helyiségében megtartandó árverésen eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis 119 kor. 80 fillert készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 2, a második részletet 3, a harmadik részletet 4 hónap alatt, minden részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal, a szekszárdi m. kir. adóhivatal, mint birói letéptéztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Ezen árverési hirdetmény kibocsájtásával egyidőben megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen bíróság, mint tkvi hatóságnál, úgy Szekszárd város előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Szekszárdon, a kir. tszék, mint telek-könyvi hatóságnál 1906 szeptember hó 11-én.

Markovich,
kir. tszéki biró.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabirójától.

5490

1906.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Dunaszentgyörgy nagyközségben újonnan szervezett

községi orvosi állásra

ezennel pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 95. §-a, illetőleg az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-a alapján felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi november hó 22-ig** nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az orvosi állás javadalmazása:

1. Évi fizetés havi részletekben 1600 korona.
2. Természetbeni lakás (egyenlőre egy évig terjedő ideig ideiglenes lakás.)
3. Látogatási díj nappal vényírással 1 korona.
4. Látogatási díj éjjel vényírással 2 korona.
5. Halottkémlésért évenként 60 korona.
6. Orvosi bizonyítvány és látletelek, úgy műtétek s az itt fel nem sorolt egyéb orvosi teendőkért a megválasztandó orvos meghallgatása után megállapítandó díj.

7. A vágóbiztosi teendőknél a megállapítandó díj fizetésért való ellátása. Megjegyzem, hogy gyógyszerár fel nem állításáig kézi gyógyszerár tartására köteleztetik a megválasztandó orvos, kinek részére a szükséges engedély kiadását az előjáróság fogja kérelmezni.

Az előjáróság által igazolt szegényeket ingyen gyógykezelés és orvosi segélyben tartozik a megválasztandó közs. orvos részesíteni.

A választást **f. évi november hó 24-én d. e. 10 órakor** Dunaszentgyörgy községházánál fogom megtartani s a megválasztott orvos állását legkésőbb **f. évi december hó 1-ig** elfoglalni köteles leend.

Paks, 1906. évi október 23.

Rassovszky Julián

főszolgabiró.

1-2

**Legolcsóbb
bevásárlási forrás**

ifj. GLANTZ MIKSA

rőfős és rövidáru kereskedésében

SZEKSZÁRDON.

Üzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

czipész-üzletemet

a Széchenyi-utcai Martin-féle házba helyeztem át.

Midőn a nagyrabecsült közönségnek eddigi támogatásáért köszönetet mondok, kérem továbbra is b. pártfogását.

Kiváló tiszteléttel

5-6

Moizes Károly.

Tüzifa és szén eladás.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására adni, hogy telepe-
men amerikai rendszerű Fairbanks-féle
benzinmotort állítottam fel, melylyel
a legjobb minőségű száraz

kemény tüzfát

felvágom s 10 kilótól kezdve 2 kor.
80 fillérért métermázsánkénti súlyban
árusítom.

Továbbá mindennemű bel- és kül-
földi hasáb és dorong tüzifa, valamint
szén a legjutányosabb áron beszerez-
hető telepe-men.

Kivánatra a fát saját kocsimon
házhoz szállítom.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tüzifa és szénkereskedő

a szekszárdi vasuti indóházzal szemben,
saját házában. 10-10

Fischl Lajos

butor- és
épület-asz-
talos, a „Pirnitzer József és Fiai“
kereskedők házában tart dus raktárt
a legújabb és legmodernebb buto-
rokból, szalon-, ebédlő- és iroda-
berendezésekből, részletfizetésekre is.
Azonkívül nagy raktárt tart vas-
butorokból. Asztalos-munkák a leg-
gyorsabban, jutányos áron készülnek.

A tolnai piac és vásári
helypénzszedést, 1907. év ja-
nuár 1-től kezdve

bérbeadni

szándékozom.

Érdeklődők forduljanak:
Braun Sándor tolnai lakos, bér-
lettulajdonoshoz.

3-4

Saját örlemény!

Egy lisztre

örletett kenyérliszt, saját őrlési rend-
szerem szerint, erős, tápdús, jóízű ke-
nyeret ad, fehér kivonat nincs belőle
véve. Rozsliszt ugyanígy őrlve. Fe-
hér lisztek sima és fogós minőségben
készítve. Ugyiszintén mindennemű fű-
szer és csemege áruk legpontosabb
kiszolgálással

Fischhof Jakab

liszt és fűszerkereskedőnél,
Leicht-féle ház.

Házhoz szállítva! 3-3

Ház eladás.

Uj-utczában lévő 377. számú ház,
mely áll 4 szoba, 2 konyha, pincze
és hozzátartozó mellékhelyiségekkel
együtt szabadkézből eladó.

Bővebb értesítést nyújt a kiadó-
hivatal.

Vinczellér,

ki a kádár-munkákat érti — oklevelét
a szekszárdi állami szőlőtelepen nyerte
— helybeli vagy vidéki állásra ajánl-
kozik.

Czim: **Tóth Ferencz Katz**
Felső-utca (bal remete) **Szek-
szárdon.**

3-3

A világ legjobb cséplőkészetei
Teljes jótallas kitünő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül szalmafedelez házak között is
használhatók.

112 díjjal kitüntetett!!

A világ legegyszerűbb és leg-
tökéletesebb **motor-**
cséplőkészleteit
valamint a legtökéletesebb **benzin-,
petrolin-, asványolaj-motorokat**
ajánlja teljes jótállás mellett leg-
jutányosabb áron 3-5 évi rész-
letfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
Csak ezen telepen szerezhető be a világhírű, szabad szemmel látható befeesken-
dező készülékkel ellátott **gazdasági és ipari czélokra legalkalmasabb**

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok

és villanyos gyújtásu **benzinlokomobil cséplőkészletek.**

Nagy munkateljesítés. — Olcsó áruk. — Legcsekélyebb napi költség.
Aki elismert kitünő szerkezetű olesó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen
szakértő céghez. 1-25

Tessék a pontos
címre ügyelni!

Kállay Motortelep Budapest, Nagymező-utca 43.
Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Az Aranka crème eredete.

Egy tégely Aranka-crème
ára 1 kor.

Egy darab Aranka-szappan
ára 70 fill.

Kapható:

HEGEDÜS BÉLA

»Magyar Koronához«
címzett gyógyszer-tárában
Kalocsán.

A legnagyobbat vétkezik az, aki az Isten ado-
mányát, a szépséget nem becsüli meg. — Igen ferde
felfogás, ha valaki bőrápolási szempontból valamely
arc-crémet és szappant használ, hogy az már kendőzés
volna. Mert az tény, különösen a nőknél, hogy akár a
konyha gőzétől, akár az éles levegőtől, vagy szak-
szerítlen mosódástól a bőr az arezon vagy a kézen
romlik. Vagy érdes lesz, vagy hámlik, vagy pörsené-
ses, vagy a zsirosságtól fényes, szóval elveszti eredeti
üdeségét, bársonyos simaságát, csuf, öreges kinézést
kölesönöz.

Igen sokan több-kevesebb eredménnyel igyekez-
tek a bajon segíteni. En, ki szintén több éve foglalko-
zom a cosmeticával, áttanulmányoztam minden eddigi
forgalomba jött szépítő szert és mindegyikből, amit
jónak találtam, kiszedtem és sikerült ezekből egy egé-
szen új crème-massát összeállítanom, amely jóságban és
biztos hatásában, valamint ártalmatlanságban felülmulja
az összeset.

Ez az Aranka-crème.

Bőr által teljesen felszívódik, az arezbőrt gyen-
gédde, fehérre, bársonyosimáságúvá, tisztává, üdévé és
frissé teszi. Védi a bőrt napsütés, napégés, szélhúzás,
por, hideg, meleg stb. ellen. Nélkülözhetetlen minden-
kinek, ki arezbőrére kicsit is ápolni akarja. Mivel telje-
sen felszívódik, nem teszi a bőrt zsiros tapintatúvá,
fénylővé, s ezért aappal vagy bármiféle világításnál
arezpor helyett használható.

Aranka-szappannal együtt használva bizton eltávo-
litja a szeplőt, májfoltot, pattanást, pörsenést és mit-
esszereket.

26-30

BÁTER JÁNOS

könyv-, papir- és írószer-kereskedése
SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

A legfinomabb magyar gyárt-
mányu.

olajfestékek, ecsetek,

legjobb minőségű festővászon
s mindennemű festészeti
cikkek, a **festőművé-**
szet remekei paspartouk-
ban, nagy választékban a leg-
jutányosabb áron kaphatók.

Festőmintákat kikölcsönözünk

Női kalap-divatterem.

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgy-
közönségének szíves figyelmébe aján-
om a dus raktáromon levő legújabb
párisi divatu őszi és téli

női kalap-ujdonságaimat

a lelegeánsabb kivitelben, ugyszintén
gyermek kalapok, gyászkalapok,
menyasszonyi fátyolok és koszoruk
nagy választéka.

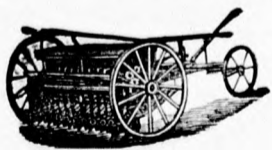
Olesó árak! Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések postafordultá-
val eszközöltetnek.

A n. é. hölgyközönség szíves párt-
fogását kérve, kiváló tisztelettel

Fránek Jánosné

Szekszárd,
Széchenyi-utca.

DEBULAY IMRE

gazdasági gépraktára SZEKSZÁRD.

Állandó nagy raktárt tart legújabb
szerkezetű

vetőgépekben

mindennemű gabona részére, külön
szerkezet lóheremag részére; továbbá

szecskavágó,

répavágó, kukoricza-morzsoló, daráló
gépekben, borprés és szőlőzúzókban.

A raktár bármikor megtekinthető
Sédpaták-utca 1122. sz. alatt. 17—26

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

**BORSZÉKI GYÓGY-
BORVIZET**

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital
talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kel-
lemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó
drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb,
de olesó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges
vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

**Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, —
ihatja ur, szegény!**

Egyedüli főelárusító vidékünkön

14—52

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb köz-
ségben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékít!

1⁴/₁₀ literes palaczk 1 literes palaczk 1/2 literes palaczk
48 fillér. 40 fillér. 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb!
Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb ked-
vezmény. Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fainál.** Tolnán
Trutzer S. és Társa, Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,**
Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ekes**
Edéné, Gyöngyön **Weil Ádám,** Bonyhádon **Ermel Adóif** és
Novotny Rezső fűszerkereskedőknél.

BÁTER JÁNOS

KÖNYVNYOMDÁJA

SZEKSZÁRD.

Készít a legrövidebb idő alatt izléses, tiszta kivitelű

NYOMTATVÁNYOKAT,

u. m.: számlákat, körleveleket, műveket,
falragaszokat

és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabb áron.

Varrógépek!

Az eredeti „**AFRANA**“ varró- és műhímző gépek a jelenkor
legtökéletesebb varró- és műhímző gépei. — Eredeti

Wettina, karikahajós, Central-Bobbin és Singer

családi varrógépekből állandó nagy raktárt tartunk.

10 évi kezesség. Eladás kedvező részletfizetésre is.

Használt varrógépeket becsereélünk. Varrógép javításokat kezesség
mellett elvállalunk.

Nagy raktár varrógép alkatrészek és kellekekből.

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek

varrógép, kerékpár és gazdasági gépek nagy-
raktára és javító műhelye 16—16

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.